

Til social- og boligminister Pernille Rosenkrantz-Theil (S), sbmin@sm.dk
og Folketingets socialudvalg

Aarhus, den 29. februar 2024

Kompensationsprincippet handler ikke om levestandarder

På et åbent samråd i Folketingets socialudvalg 22. februar om det specialiserede socialområde beskrev social- og boligminister Pernille Rosenkrantz-Theil handicap og kompensationsprincippet som noget, der handler om levestandarder og tøj. Forstår hun mon grundbegreberne på sit ressortområde?

Baggrunden for samrådet var, at Tranæs-udvalget i maj 2023 udkom med 11 anbefalinger til, hvordan kommunerne bedre kan styre udgifterne på socialområdet, som ifølge den politiske framing er stærkt stigende. Det var anbefalinger, der vil skære alvorligt i rettigheder for mennesker med handicap, og nogle af dem har SVM-regeringen allerede implementeret.

Analysefirmaet Bureau2000 har i samarbejde med bevægelsen En million stemmer i november 2023 fremlagt en grundig analyse af disse anbefalinger og grundlaget for dem. Det har de gjort i deres rapport "Bosteder for voksne". Deres konklusion er blandt andet, at anbefalingerne ikke bygger på tilgængelige fakta og data, og at der kan rejses tvivl om udvalgets habilitet. Således er udvalget mere eller mindre KL og Finansministeriets forlængede arm.

Socialordfører Katrine Dugaard (LA) spurgte på samrådet om, hvad ministeren mener om En million stemmers kritik af udvalgets anbefalinger. Hun gjorde samtidig opmærksom på, at regeringen allerede følger flere af anbefalingerne i Aftale om kommunernes økonomi for 2024.

Ministeren svarede næsten ikke på spørgsmålet.

Ministeren har misforstået kompensationsprincippet

Undervejs fik Pernille Rosenkrantz-Theil udtrykt sig besynderligt om, hvordan hun forstår kompensationsprincippet i dansk handicappolitik – og det er baggrunden for dette brev:

"Kommunerne skal f.eks. kompensere (...) en borger med handicap (...) for de ting i livet, som er anderledes end for de borgere, der ikke har et handicap. Men hvad er det for et liv, en borger, der ikke har et handicap, har? Altså (...). Tager man en tur op nord for København op for Whiskybæltet og helt ned til Køge, så kan jeg godt få øje på lidt forskellige levestandarder på min vej. Så hvem er det, vi tager udgangspunkt i? Hvad betyder det? Og det skal hver eneste kommunal sagsbehandler sidde og vurdere på: Hvad er en gennemsnitsborger i Danmark? Hvad for noget tøj har en gennemsnitsborger i Danmark? (...) Så hvad er det, man skal kompensere for?"¹

¹ Samrådet kan ses her:

<https://www.ft.dk/aktuelt/webtv/video/20231/sou/td.2019975.aspx?as=1>

Hvordan har ministeren fået den tanke, at kompensationsprincippet er et overflødigshorn af luksus?

Den er direkte forkert!

Derudover bidrager den slags udtalelser til yderligere stigmatisering af en allerede udsat gruppe borgere. Den falder ind under kategorien gøgeungeretorik, som udskammer borgere med funktionsnedsættelser og behov for kompensation. Det er det modsatte af, hvad socialministeren er forpligtet på i henhold til Handicapkonventionens artikel 8 om bevidstgørelse.

Korrektion til ministeren: Dét betyder kompensationsprincippet

Så til oplysning til ministeren: Dansk handicappolitik har i den seneste årrække formelt været båret af fire hovedprincipper: *ligebehandling, kompensation, sektoransvarlighed og solidaritet*.

Ligebehandlingsprincippet er den overordnede målsætning om ligestilling og ligebehandling mellem borgere med og uden funktionsnedsættelser. Det konstitueres af kompensationsprincippet, sektoransvarlighedsprincippet og solidaritetsprincippet.

Kompensationsprincippet handler om at udjævne det ulige udgangspunkt ved at kompensere for de grundlæggende funktioner, den enkelte ikke kan udføre. Uden en sådan kompensation – det kan f.eks. være for, at man ikke kan bevæge sine ben, arme eller fingre, ikke kan fungere kognitivt eller socialt – kan borgeren ikke fungere. Kompensation er *ikke* privilegier og luksus og handler *ikke* om levestandarder!

I dag forfølger de magthavende politikere i regering og kommuner ensidigt en økonomisk udgifts- og prioriteringsdagsorden, men ser fuldstændigt bort fra de positive følgevirkninger, som kompensation og dermed ligestilling af mennesker ville have på andre områder. Man kunne opnå stor menneskelig trivsel og fremgang og samtidig spare virkelig mange samfundsudgifter ved at sætte ind med den rette hjælp fra starten. Rent faktisk er social- og boligministeren som regeringens repræsentant ansvarlig for, at staten, regionerne og kommunerne lever op til sit ansvar for at efterleve Handicapkonventionen såvel som lovgivningen på området.

Jeg opfordrer Pernille Rosenkrantz-Theil til at lytte til En million stemmers kritik og anbefalinger. Og så kan hun orientere sig i grundbegreberne på sit ressort ved at læse min (red.) bogantologi *Et liv i andres hænder* (2014) og Lone Barsøe & Rasmus Linds (red.) bogantologi: *Jeg leder efter en ny måde at tale om handicap på* (2023).

Med venlig hilsen

Lisbeth Riisager Henriksen
Cand.mag. og forfatter
Lisbeth.riisager@gmail.com